

Parlement

I. Ook bijlagen moeten worden overgezonden

1. Bij de bespreking van het wetsontwerp “houdende verscheidene wijzigingen inzake verkiezingen”¹ stemde de bevoegde Kamercommissie niet uitdrukkelijk over de modellen van stembiljetten waarnaar artikel 26 van het ontwerp verwees. *Stricto sensu* hoefde dat ook niet, want in de parlementaire praktijk wordt aanvaard dat bijlagen aangenomen worden door aanneming van de artikelen die ernaar verwijzen², al zijn er ook voorbeelden van commissieverslagen waarin uitdrukkelijk wordt bepaald dat het gehele wetsontwerp, met inbegrip van de (niet-gewijzigde) bijlagen, wordt aangenomen³. Alleen wanneer er amendementen op de bijlagen worden ingediend, moet er uitdrukkelijk over worden gestemd.

2. Het feit dat de bevoegde commissie niet uitdrukkelijk moet stemmen over de bijlagen (*in casu* de modellen van stembiljetten), betekent evenwel niet dat die niet moeten worden opgenomen in de aangenomen tekst die aan de plenaire vergadering wordt overgezonden⁴. Doordat zulks in dit geval niet gebeurde⁵, sprak de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers er zich niet formeel over uit en kwamen de bewuste bijlagen ook niet voor in de aan de Senaat overgezonden tekst⁶.

3. In eerste instantie leek de Senaat daar geen aanstoot aan te nemen, want de door de bevoegde Senaatscommissie aangenomen tekst was oorspronkelijk dezelfde als de tekst van het door de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden ontwerp⁷. Aangezien het moeilijk denkbaar is dat de Senaat niet zou hebben opgemerkt dat de modellen ontbraken, was het wellicht de bedoeling de vergetelheid recht te zetten via de informele erratumprocedure die occasioneel wordt gehanteerd tussen Kamer en Senaat.

4. Na goedkeuring van het (eerste) verslag stelde de Senaat echter vast dat de modelformulieren niet alleen formeel ontbraken in de door de Kamer overgezonden tekst, maar dat één van de modellen – met name het stembiljet voor de verkiezing van de Kamer in de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde – bovendien door het Arbitragehof was vernietigd⁸.

5. De voorzitter van de bevoegde Senaatscommissie oordeelde dan ook dat een rechtzetting bij amendement de enige mogelijkheid was om de vergetelheid recht te zetten en diende twee amendementen in: het ene om het intussen tot artikel 27 hernummerde artikel van het ontwerp te verbeteren teneinde rekening te houden met het bovengenoemde arrest van het Arbitragehof, en het andere om de bijlage bij het ontwerp, die de modellen van stembiljetten bevat, opnieuw in te voegen. Beide amendementen werden eenparig aangenomen⁹.

6. Het is een goede zaak dat de Senaat de vergetelheid van de Kamer bij amendement rechtzette¹⁰. Waren de vergeten modellen dezelfde gebleven als in het ontwerp ingediend in de Kamer, dan was een informele rechtzetting – met enige goede wil – nog te verdedigen. De plenaire vergadering van de Kamer had immers gestemd over het artikel waarin naar de modellen werd verwezen en ze kende de inhoud van die modellen, ook al zaten die niet in het stuk dat haar door de bevoegde commissie was overgezonden. Maar zodra er iets in de bijlagen wordt gewijzigd, *in casu* door één van de modellen weg te laten, kan er geen sprake meer zijn van een informele rechtzetting. Het argument dat het Arbitragehof het bewuste modelformulier vernietigde, is ter zake niet dienend.

(1) *Parl. St.* Kamer 2005-06, nr. 51-2548/001.

(2) *In casu* dus door de goedkeuring van artikel 26 van het wetsontwerp.

(3) *Parl. St.* Kamer 2000-01, nr. 50-1051/2, 5.

(4) Zie voor een voorbeeld *Parl. St.* Kamer 2000-01, nr. 50-1051/003, 13-16.

(5) *Parl. St.* Kamer 2005-06, nr. 51-2548/005.

(6) *Parl. St.* Kamer 2006-07, nr. 51-2548/007.

(7) *Parl. St.* Senaat 2006-07, nr. 3-1919/3, 22.

(8) Arbitragehof nr. 73/2003 van 26 mei 2003.

(9) *Parl. St.* Senaat 2006-07, 3-1919/5, 2.

(10) Ook in 2000 is, na enig onderhandelen tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de griffiers van Kamer en Senaat, een vergelijkbaar ‘technisch’ probleem met betrekking tot een vergeten bijlage weggewerkt door middel van een amendement (*Parl. St.* Kamer 1999-2000, nr. 50-0667/006, 5).